

[Начало](#) > ... > [Вашите Права](#) > [Жертви На Престъпления](#) > [Права На Жертвите – По Държави](#) > Croatia

Права на жертвите – по държави

Съдържание,
предоставено от
Хърватия

Хърватия

Жертвите на престъпления имат редица права в досъдебното и наказателното производство, като на децата и жертвите на трафик на хора и на престъпления против половата свобода се предоставя специална закрила

Жертвата на престъпление има:

1. право на достъп до службите за подпомагане на жертвите на престъпления;
2. право на ефективна психологическа и друга професионална помощ от органи, организации и институции за оказване на помощ на жертвите на престъпления, съобразно закона;
3. право на защита от сплашване и отмъщение;
4. право на защита на нейното достойнство по време на разпита ѝ като свидетел;
5. право да бъде изслушана без необосновано забавяне след подаването на жалба за извършено престъпление и впоследствие да бъде разпитвана само доколкото е необходимо за целите на наказателното производство;
6. право да бъде придружавана от доверено лице при предприемането на всички действия, в които участва;
7. право спрямо нея да се предприемат минимални медицински процедури и единствено ако те са абсолютно необходими за целите на наказателното производство;
8. право да подаде молба за започване на наказателно преследване или тѣжба съгласно Наказателния закон (*Kazenski zakonik*), да участва в наказателното производство в качеството на увредена страна (граждански ищец), да бъде уведомена за отпадането на наказателно обвинение (член 206, алинея 3 от този закон) и за оттеглянето на прокурора (*državni odvjetnik*) от наказателното преследване и правото ѝ на провеждане на наказателното преследване вместо прокурора;
9. право да бъде уведомена от прокурора за действията, предприети по нейната жалба (член 206а от Наказателния закон), и да подаде жалба до по-горестоящия прокурор (*viši državni odvjetnik*) (член 206b от този закон);
10. право да бъде информирана по нейно искане и без необосновано забавяне за прекратяването на задържането или предварителното задържане на извършителя на престъплението, бягството или освобождаването на извършителя от мястото за изтърпяване на наказанието лишаване от свобода, както и мерките, предприети за нейната защита;
11. право да бъде информирана по нейно искане за всяко решение за прекратяване на наказателното производство;
12. други права, предвидени по закон.

Освен гореспоменатите права, жертвите на престъпления против половата свобода и на трафик на хора имат и допълнителни права:

1. да говорят с правен съветник, преди да бъдат разпитани, за сметка на бюджета;
2. на процесуален представител за сметка на бюджета;

3. да бъдат разпитани от лице от същия пол в полицията или прокуратурата (*državno odvjetništvo*) и да бъдат разпитани от същото лице в случай на повторен разпит;
4. да откажат да отговорят на въпроси, които не са свързани с престъплението, а са строго свързани с техния личен живот;
5. да поискат да бъдат разпитани чрез аудио-визуални средства (член 292, алинея 4 от Наказателния закон);
6. на защита на личните данни;
7. да изискат делото да бъде проведено при закрити врата.

Ако жертва на престъпление е дете, освен гореизброените права на жертвата, то има и допълнителни права:

1. на процесуален представител за сметка на бюджета;
2. на поверителност на личните данни;
3. на разглеждане на делото при закрити врата.

Деца са всички лица, които не са навършили 18 години.

Децата свидетели или жертви се разпитват от съдия-следователя в съдебно заседание за събиране на доказателства, а призоваването на дете свидетел се извършва чрез неговите родители или настойници/попечители.

Тъжба

Ако бъде съобщено за извършено престъпление, в повечето случаи прокурорът образува производство служебно.

За престъпления, които се преследват по тъжба на пострадалия, обвинение може да се повдига от последния чрез подаването на тъжба. Тъжбата трябва да бъде подадена в срок от три месеца от датата, на която оправомощеното физическо или юридическо лице е научило за престъплението и за извършителя.

Граждански иск за вреди в наказателното производство

Увредената страна може да подаде молба за конституиране като граждански ищец в наказателното производство.

Жертвата на престъпление е и увредена страна и като такава има право да предяви пред съда граждански иск за вреди.

В такъв иск е допустимо да се включат следните претенции:

- обезщетение за вреди, които могат да бъдат материални или нематериални (преживяна болка, уплаха);
- връщане на вещи — ако увредената страна може да докаже, че е техен собственик или законен държател;
- разваляне на определена сделка — ако престъплението е довело до сделка с имущество (в случай че подсъдимият е принудил жертвата да сключи договор).

Граждански иск за вреди може да бъде предявен в рамките на наказателното производство или в отделно гражданско производство срещу подсъдимия. Ако гражданският иск е предявен в рамките на наказателното производство, предпоставка за уважаването му е съдът да признае подсъдимия за виновен.

За уважаването на предявен в отделно гражданско производство иск няма такава предпоставка.

Права на увредената страна по време на разследването и наказателното производство

Жертва, която участва в наказателно производство като увредена страна, има право:

- да използва собствения си език, включително жестомимичния език на глухите и сляпо-глухите, както и помощта на устен преводач, ако не говори или не разбира хърватски език, или тълкувател или преводач на жестомимичния език, ако гражданският ищец е глух или сляпо-глух;
- да подаде граждански иск за вреди и молба за налагане на временни обезпечителни мерки;
- да има процесуален представител;
- да представя фактите и да предлага доказателства;
- да присъства на заседанието за събиране на доказателства;
- да присъства на производството, да участва в разглеждането на доказателствата и да направи заключително изявление;
- да има достъп до преписката по делото;
- да поиска информация от прокурора за действията, предприети по нейната жалба за извършено престъпление, и да подава жалба до по-горестоящия прокурор;
- да обжалва;
- да иска възстановяване на предишното положение;
- да бъде информирана за изхода от наказателното производство.

Преди и по време на наказателното производство, на всеки негов етап, прокуратурата и съдът са длъжни да проверяват дали има възможност подсъдимият да поправи вредата, причинена на увредената от престъплението страна. Те също така са длъжни да уведомят увредената страна за правото ѝ да използва собствения си език, включително жестомимичния език на глухите и сляпо-глухите, и правото на преводач, ако не говори или не разбира хърватски, или на преводач или тълкувател на жестомимичния език, ако е глуха или сляпо-глуха, да подава граждански иск за вреди и молба за налагане на временни обезпечителни мерки, правото да представя фактите и да предлага доказателства, правото да присъства на производството и да участва в разглеждането на доказателствата и да направи заключително изявление, правото да се запознае с материалите по делото и правото да иска информация от прокурора за действията, предприети по нейната жалба, и да подава жалба до по-горестоящия прокурор.

Право на финансово обезщетение

В Закона за финансовото обезщетяване на жертвите на престъпления (*Zakon o novčanoj naknadi žrtvama kaznenih djela* (*Narodne Novine, NN* — Държавен вестник на Република Хърватия, бр. 80/08 и 27/11) е предвидено право на финансово обезщетение за жертвите на престъпления с елементи на насилие, извършени умишлено на територията на Република Хърватия, или за техни роднини при определените в този закон условия.

Със закона се уреждат правото на финансово обезщетение за жертвите на престъпления с насилие, извършени умишлено, предпоставките и процедурата за упражняване на правото на обезщетение, органите, които вземат решения и участват в процеса на вземане на решения във връзка с правото на обезщетение, и се определят органите и процедурата при трансгранични дела.

Жертвите на престъпление с насилие, извършено умишлено, имат право на финансово обезщетение от държавния бюджет.

Полицията, прокуратурата и съдилищата са длъжни да дадат информация относно правото на обезщетение, да предоставят необходимите формуляри и при поискване от страна на жертвата да ѝ дадат общи насоки и информация за попълване на молбата и за необходимите документи, които следва да представи в подкрепа на молбата си.

Молбите за финансово обезщетение се подават до Министерство на правосъдието, като се използва формулярът, който може да бъде изтеглен от уебсайта на министерството:

[Образец на молба за финансово обезщетение на жертви на престъпление \(223 Kb\)](#)

Молбата трябва да бъде подадена в срок от шест месеца от датата на извършване на престъплението. Ако поради уважителна причина жертвата не е била в състояние да подаде молбата в определения срок, тя трябва да направи това в срок от три месеца от датата, на която уважителната причина е отпаднала, и при всички случаи не по-късно от три години от датата, на която е извършено престъплението.

Ако жертвата е малолетно или непълнолетно лице или е недееспособна и законният ѝ представител не е подал молба в срок от шест месеца от датата на извършване на престъплението, шестмесечният срок започва да тече от деня, в който лицето навърши 18 години, или от деня, след като жертвата е навършила пълнолетие, е образувано наказателното производство, или от деня на възстановяване на дееспособността на лицето.

Правото на финансово обезщетение може да бъде упражнено от:

- жертва на престъпление с насилие, ако е граждани на Република Хърватия или на държава — членка на ЕС, или пребивава постоянно в Европейския съюз, и ако престъплението е извършено на територията на Република Хърватия;
- жертва на престъпление, която е претърпяла тежка телесна повреда или чието здравословно състояние се е влошило в резултат на престъплението (има право на възстановяване на разходите за лечение, при условие че не е задължително здравно осигурена и до размера на здравното осигуряване в Република Хърватия, както и на финансово обезщетение за загуба на доход в размер до 35 000 HRK);
- лице, което е близък кръвен роднина на починалата жертва (брачен и извънбрачен партньор, дете, родител, осиновено дете, осиновител, мащеха, отчов, пастрок и еднороден партньор, баба, дядо и внук, ако са живели в едно домакинство с жертвата) (тези лица имат право на обезщетение за загубата на предвидена в закона издръжка в размер до 70 000 HRK);
- в случай на смърт на жертвата, лицето, което е платило разходите по погребението, има право на обезщетение в максимален размер до 5 000 HRK;
- ако престъплението е било докладвано или регистрирано в полицията или прокуратурата в срок от шест месеца от датата на извършването му, независимо дали извършителят е известен или не.

При определянето на размера на обезщетението се взема предвид поведението на жертвата по време на извършването на престъплението и след това, нейният принос за причиняването на вредата и за нейния размер, дали лицето е пряка жертва и дали то е съобщило за престъплението на компетентните органи и кога. Освен това се преценява дали и доколко жертвата е сътрудничила на полицията и компетентните органи, за да се привлече извършителят под отговорност, като се взема предвид факта дали пряката жертва е допринесла за причиняването на вредата или дали я е утежила. Във всеки от тези случаи обезщетението, на което жертвата има право, ще бъде съответно намалено. Молбата за обезщетение се отхвърля или сумата се намалява, ако се установи, че жертвата е замесена в организирана престъпна дейност или участва в престъпна организация. Обезщетението може да бъде отказано или сумата да бъде намалена също и ако предоставянето на пълно обезщетение би противоречало на принципа на справедливост, на морала и на обществения ред.

Уведомяване за освобождаването на извършителя на престъплението

Когато подсъдимият е бил осъден на лишаване от свобода, Службата за подкрепа на жертвите и свидетелите на престъпления (*Služba za podršku žrtvama i svjedocima*) към Министерството на правосъдието уведомява жертвата на престъплението за датата на освобождаване (редовно и условно освобождаване) на лишения от свобода извършител.

Законово задължение за уведомяване на жертвата за освобождаването на лишения от свобода извършител

Съгласно Закона за изменение и допълнение на Закона за изпълнение на наказанието лишаване от свобода (*Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o izvršenju kazne zatvora*) Службата за подкрепа на жертвите и свидетелите на престъпления към Министерството на правосъдието е длъжна да уведоми жертвата, пострадалото лице или техните семейства за освобождаването на лишения от свобода извършител.

Жертвите се уведомяват за освобождаването на лишения от свобода извършител в случаите на

престъпления против половата свобода и сексуалния морал, против живота и тялото или престъпления с елементи на насилие.

Горепосочената информация се предоставя на жертвата, увредената страна или техните семейства в случай на редовно и условно освобождаване от изтърпяване на наказанието лишаване от свобода.

Освен това, при вземането на решение относно целесъобразността да се разреши на лишеното от свобода лице да напусне затвора, за да се установи в мястото си на постоянно или временно пребиваване, управата на мястото за лишаване от свобода може да изиска от Службата за подкрепа на жертвите и свидетелите на престъпления да получи становището на жертвата или на семейството на жертвата на извършеното престъпление. Въз основа на разговора с жертвата Службата за подкрепа на жертвите и свидетелите на престъпления изготвя доклади и ги изпраща на мястото за лишаване от свобода.

Подкрепа на свидетели и жертви на престъпления

Подкрепата на жертвите и свидетелите на престъпления в Република Хърватия се координира от Службата за подкрепа на жертвите и свидетелите на престъпления към Министерството на правосъдието.

Жертвите и свидетелите на престъпления могат да получат подкрепа и информация за своите права и за процедурите от съда — от Отдела за подкрепа на жертвите и свидетелите на престъпления.

Подобни отдели са създадени към седем жупанийски (окръжни) съдилища (*županijski sudovi*) — в Загреб, Задар, Осиек, Вуковар, Сплит, Сисак и Риека. Отделите предоставят емоционална подкрепа, практическа информация и информация за правата на жертвите, както и подкрепа и информация на свидетелите и придружаващите ги лица. Отделите оказват подкрепа и в съответните общински (районни) съдилища (*općinski sudovi*) и съдилищата за простъпки (*prekršajni sudovi*).

Информация за правата и видовете помощ за жертвите може да бъде получена и на безплатния телефонен номер 116 006 на Националния център за обаждания за жертвите на престъпления и простъпки на уебсайта на Националния център за обаждания.

Министерството на правосъдието също предоставя на жертвите и свидетелите на престъпления информация за техните права и подкрепа, а запитванията могат да се изпращат по електронната поща на адрес: zrtve.i.svjedoci@pravosudje.hr или на уебсайта на Министерството на правосъдието на Република Хърватия: <https://pravosudje.gov.hr/>

Подкрепа за жертвите и свидетелите при трансгранични дела

Службата за подкрепа на жертвите и свидетелите на престъпления, създадена към Министерството на правосъдието, предоставя подкрепа и информация както на жертвите, така и на свидетелите, призовани да се явят в съда по линия на международната правна помощ (включително свидетели на военни престъпления).

На свидетелите, призовани да дадат показания в съдилищата в Република Хърватия, или на свидетелите от Хърватия, призовани да се явят пред чуждестранни съдилища, се изпращат информационни писма.

На свидетелите на военни престъпления при необходимост се предоставя физическа закрила и съдействие при подготовката на пътуването и на явяването пред компетентния съдебен орган (за свидетели и други лица, призовани за разпит в наказателни производства, свързани с военни престъпления, пред компетентните съдебни органи в Република Хърватия или извън нея, когато такава подкрепа е свързана с молба за предоставяне на международна правна помощ).

Щракнете върху връзките по-долу, за да намерите необходимата информация:

[1 Моите права като жертва на престъпление](#)

[2 Съобщаване за извършено престъпление. Моите права по време на разследването или съдебния](#)

■ Последна актуализация: 04/08/2025

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

1 - Моите права като жертва на престъпление

Каква информация ще получа от компетентния орган (напр. полицията, прокуратурата) след престъплението, но преди дори да съм съобщил за неговото извършване?

В Наказателно-процесуалния кодекс не е регламентирано съдържанието на информационния формуляр, който може да бъде предоставен на жертвата след извършването на престъплението и преди подаването на сигнал за него. Всяко лице има правото и възможността да се свързва с Прокуратурата, където може да съобщи за престъпление, да депозира изявление или да предостави информация по въпрос от компетентността на Прокуратурата. Физическите лица, които се свързват с Прокуратурата, получават информация за това как да съобщят за престъплението, както и друга основна информация относно своите права и задължения.

Полицейските служители са длъжни да изготвят протоколи за престъпленията, които подлежат на *служебно* наказателно преследване.

Освен това всеки има право на подходяща полицейска защита, ако са налице разумни основания за предоставянето на такава защита.

Създадените към седем окръжни съдилища отдели за подкрепа на жертвите и свидетелите предоставят на жертвите емоционална подкрепа и информация относно техните права (включително техническа и практическа информация). Наред с това те предлагат подкрепа и информация на свидетелите и на членове на семействата на жертвите и свидетелите. Информация и подкрепа се предоставят без оглед на фазата на производството. Жертвите получават информация и подкрепа дори ако не съобщят за престъплението. Тези отдели също така насочват жертвите и свидетелите към специализирани институции и организации на гражданското общество в зависимост от техните нужди.

Не живея в държавата от ЕС, където е извършено престъплението (отнася се както за граждани на ЕС, така и за граждани на трети държави). Как са защитени моите права?

Разпоредбите, които уреждат правата на жертвите и гражданските ищци, се прилагат еднакво без оглед на гражданството, тъй като наказателната правна уредба на Хърватия се прилага по отношение на всекиго, който извърши престъпление в Хърватия. Страните и участниците в производството имат право да използват собствения си език.

Полицията, прокуратурата и съдилищата са задължени, съгласно Наказателно-процесуалния кодекс и Закона за (финансово обезщетяване на) жертвите на престъпления, да предоставят информация на

жертвите на престъпления относно техните права в съответствие с тези актове. Това означава, че Прокуратурата и съдилищата са задължени да разгледат — както преди наказателното производство, така и на всеки един етап от него — възможностите за физическото лице, срещу което са повдигнати обвинения, да обезщети увреденото лице за всяка загуба/вред, настъпила в резултат на престъплението, както и да информират увреденото лице — в устна форма, на език, който е разбираем за жертвата, и в писмена форма, на хърватски или английски език — относно неговото право да ползва собствения си език и правото да заведе иск за имуществени претенции, както и относно правото на обезщетение. Прокуратурата и съдилищата са задължени също така да предоставят по искане на жертвата общи указания и информация относно това как да бъде попълнен искът и какви подкрепящи документи да бъдат предоставени. Формулярите, които съдържат информация относно правото на жертвата на компенсация, са налични на хърватски и английски език, като същото важи и за формуляра за иска за обезщетение. Тези документи, във вариант на хърватски и английски език, могат да бъдат свалени от уебсайта на Министерството на правосъдието на Хърватия.

Всяка жертва, която съобщи за престъпление, получава от полицията информация относно своите права. След като уведоми жертвата в устна форма, полицейският служител предоставя на жертвата информация относно нейните права, както и цялата налична информация относно службите за защита и подкрепа на жертвите, включително номера на безплатната гореща телефонна линия за подкрепа на жертвите.

За физически лица, които не знаят хърватски език, в полицията е наличен информационен формуляр с правата, в превод на други езици.

Доброволците в националния център за обаждания за жертви на престъпления и простъпки (116—006) предоставят емоционална подкрепа, информация относно правата и практическа информация. Те също така насочват жертвите към други компетентни служби и организации, за да гарантират, че те получават допълнителна информация и други форми на подкрепа и помощ. Тази гореща линия е безплатна и е отворена от 8:00 ч. до 20:00 ч. в работни дни, като персоналът е подготвен да приема разговори на хърватски и английски език.

Ако съобща за престъпление, каква информация ще получавам?

а) Жертвата и увреденото лице имат право в рамките на два месеца от повдигане на обвинения или съобщаване на престъпление да поискат информация от Прокуратурата относно действията, които са предприети в отговор на обвиненията/сигнала. Те получават информация от Прокуратурата относно предприетите действия в разумен срок, не по-късно от тридесет дни от датата на искането, освен ако искането не застрашава ефективността на производството. Решението тази информация да не бъде предоставена, трябва да бъде съобщено на жертвата или на увреденото лице, които предявяват искането.

б) Прокурорът ще преустанови разследването с решение, ако:

- престъплението, в което е обвинено физическото лице, не е престъпление, подлежащо на *служебно* наказателно преследване;
- обстоятелствата изключват виновност на лицето, на което са повдигнати обвинения, освен ако неправомерното деяние не е било извършено в състояние на умствена неспособност;
- давностният срок за престъплението е изтекъл или ако престъплението подлежи на амнистия или помилване, или ако са налице други обстоятелства, недопускащи наказателно преследване; както и
- няма доказателства, че физическото лице, на което са повдигнати обвинения, е извършило престъплението.

Решението да бъде преустановено разследването се изпраща на увреденото лице и физическото лице, на което са повдигнати обвинения, което ще бъде освободено незабавно, ако е с наложена мярка за неотклонение задържане под стража или с предварително задържане. В допълнение към писмото с решението в съответствие с член 55 от Наказателно-процесуалния кодекс увреденото лице получава информация относно това как само да започне провеждането на наказателно преследване.

в) След като разгледа сигнала и извърши проверка в информационната система на Прокуратурата,

Прокурорът ще отхвърли сигнала с мотивирано решение, ако от сигнала става ясно, че:

- престъплението не представлява нарушение, което подлежи на *служебно* наказателно преследване;
- давностният срок за престъплението е изтекъл или че престъплението подлежи на амнистия или помилване, или че съдът окончателно се е произнесъл по престъплението, или че са налице други обстоятелства, недопускащи наказателно преследване;
- обстоятелствата изключват виновност;
- няма разумни основания да се подозира, че лицето, на което са повдигнати обвинения, е извършило престъплението, за което е съобщено; или
- информацията в сигнала води към заключението, че той не е достоверен.

Жалби срещу решението на Прокурора да отхвърли сигнала не се допускат.

Освен ако в Наказателно-процесуалния кодекс не е предвидено друго, Прокурорът уведомява жертвата за решението за отхвърляне на сигнала и мотивите за него в срок от осем дни. Прокурорът също така ще предостави информация относно това как жертвата може сама да започне провеждане на наказателно преследване. Прокурорът своевременно уведомява лицето, което е подало сигнала, и физическото лице, на което са повдигнати обвиненията, относно решението да отхвърли сигнала, ако такова е искането на някоя от страните.

Ако прокурорът не може да оцени достоверността на твърденията от самия сигнал или ако информацията, съдържаща се в сигнала, не дава достатъчно основания за решение да бъде започнато разследване или да се събират доказателства, Прокурорът ще извърши самостоятелно събиране на доказателства или ще нареди на полицията да направи това.

г) Служителят в следствения арест трябва незабавно да освободи арестуваното или задържано лице:

- ако това му е било наредено от Прокурора;
- ако арестуваното лице не е било разпитано в законоустановения срок; или
- ако задържането е било отменено.

д) Прокурорът може да призове свидетели или вещи лица, които да помогнат при събирането на доказателства. Призовката може също така да бъде изпратена от разследващия служител, ако е упълномощен от прокурора. Съдът може да призове свидетели или вещи лица да свидетелстват на заседанието за събиране на доказателства или да присъства на съдебното заседание. Компетентният орган предварително определя времето и мястото, където ще се събират доказателствата. Призованото лице се предупреждава относно последствията, в случай че не се яви.

Имам ли право на безплатен устен или писмен превод (когато се свързва с полицията или с други органи или по време на разследването и съдебния процес)?

Жертва, която участва в наказателно производство в качеството си на увредено лице, има право да:

- ползва собствения си език, включително жестомимичен език, както и помощта на устен преводач, ако не разбира или не владее хърватски език в достатъчна степен, или тълковник, ако увреденото лице е глух или сляпо-глух гражданин.

По какъв начин компетентният орган ще гарантира възможността ми да разбирам и да бъда разбиран (ако съм дете; ако имам увреждане)?

Освен ако в отделен закон не е предвидено друго, съдия-следователят може да събира доказателства от свидетели деца под 14-годишна възраст. Изслушването се състои без съдията или без страните да присъстват в една и съща зала с детето, за което се използва аудио-видео устройство, с което работи асистент специалист. Изслушването се провежда с помощта на психолог, педагог или друг специалист. На изслушването може да присъства също така родител или настойник, освен ако това не противоречи на интересите на разследването или на детето. С помощта на специалист страните могат да задават на

детето свидетел въпроси, като това подлежи на одобрение от съдия-следователя. Сесията за изслушването се записва, като се ползва аудио-видео устройство, а записът се запечатва и прилага към протокола. Детето свидетел може да бъде призовано за второ изслушване единствено при изключителни обстоятелства, при което се прилага същата процедура.

Освен ако в отделен закон не е предвидено друго, съдия-следователят може да събира доказателства и от свидетели деца на възраст 14—18 години. Разпитването на деца, особено ако те са жертвата на престъпление, следва да се извършва внимателно, така че да не повлияе неблагоприятно върху психичното им здраве. Полага се особено старание, за да бъде защитено детето.

Всеки свидетел, който не може да се отзове на призовка по причини като старост, заболяване или увреждане, може да бъде изслушан в собственото си жилище или на друго място, където живее. Тези свидетели могат да бъдат изслушани, като се използва аудио-видео устройство, с което работи специалист. Ако това се налага от състоянието на свидетеля, изслушването се провежда по такъв начин, че страните да могат да му задават въпроси, без да присъстват в една и съща стая с него. Ако е необходимо, изслушването се записва, като се ползва аудио-видео устройство, а записът се запечатва и прилага към протокола. По искане на жертвата същата процедура за разпит на свидетели може да бъде приложена, ако лицето е жертва на престъпление срещу сексуалната свобода или почтеността, на престъпление, свързано с трафик на хора, или на престъпление, извършено в семейството. Такъв свидетел може да бъде призован за второ изслушване единствено при изключителни обстоятелства, ако съдът счете, че това е необходимо.

Услуги за оказване на подкрепа на жертвите на престъпления

Кой оказва подкрепа на жертвите на престъпления?

Отделите за подкрепа на жертвите и свидетелите, които са създадени към седем окръжни съдилища (Загреб, Осиек, Сплит, Риека, Сисак, Задар и Вуковар), предоставят подкрепа на жертвите и свидетелите, които дават показания в тези съдилища и в общинските съдилища на тези градове. Тези отдели също така предоставят подкрепа на съдилищата за простъпки в случаите на домашно насилие и насочват жертвите и свидетелите към специализирани институции и организации на гражданското общество в зависимост от техните нужди.

Информация и подкрепа се предоставят по телефона и когато жертвата/свидетелят влезе в сградата на съда. Информация се предоставя също така и по електронната поща.

За повече информация посетете страницата на Министерство на правосъдието на Хърватия на [следния адрес](#).

Полицията ще ме насочи ли автоматично към услуги за подпомагане на жертвите?

При уведомяването на жертвата относно нейните права полицейският служител ѝ предоставя в писмен вид и информация относно нейните права, както и цялата налична информация относно службите за подкрепа на жертвите, включително номера на безплатната гореща телефонна линия за подкрепа на жертвите. Информационният формуляр с правата съдържа координатите за връзка на:

- компетентните отдели за подкрепа на жертвите и свидетелите;
- наличните организации на гражданското общество в съответния окръг;
- Националния център за обаждания за жертви на престъпления и простъпки (116—006).

По какъв начин се защитава неприкосновеността на личния ми живот?

Компетентните органи могат да събират лични данни единствено за целите, определени в закона, като част от своите задължения, определени в Наказателно-процесуалния кодекс.

Личните данни могат да бъдат обработвани единствено когато това е регламентирано в закон или в друга правна разпоредба, като това обработване трябва да се ограничава до целта, за която са били събрани данните. По-нататъшно обработване на такива данни е разрешено, освен ако не противоречи на целта, за която са били събрани данните, и при положение че компетентните органи са упълномощени

да обработват такива данни за друга законно определена цел, и по-нататъшното обработване е необходимо и съизмеримо с другата цел.

Личните данни, които са свързани с нечие здраве или сексуален живот, могат да бъдат обработвани единствено в изключителни случаи, когато престъплението се наказва с лишаване от свобода за срок от пет години или по-дълъг срок и не може да бъде разкрито или подложено на наказателно преследване по друг начин, или когато разкриването/наказателното преследване би било изпълнено с несъразмерно големи трудности.

Не е разрешено обработване на лични данни, които са свързани с раса, етническа принадлежност, политически убеждения, религиозни или философски убеждения или с членство в синдикална организация.

Личните данни, събрани за целите на наказателното производство, могат да бъдат препращани до правителствените органи и до други правни субекти в съответствие със специален закон единствено ако Прокуратурата или съдът сметат, че те изискват тези данни за цел, която е предвидена по закон. Когато тези данни биват препращани, на съответните юридически лица се напомня за тяхното задължение да защитават данните на съответните лица.

Личните данни могат да бъдат използвани в съответствие с приложимото законодателство в други наказателни производства, в други производства, в които се разглеждат наказуеми деяния, извършени в Хърватия, в процедури, които са свързани с международна правна помощ по наказателни дела, както и при дейности за международно полицейско сътрудничество.

Трябва ли да съобща за извършването на престъпление, преди да получа възможност за достъп до подпомагане на жертвите?

Жертвата получава информация от отделите за подкрепа на жертвите и свидетелите към съответния съд или организация на гражданското общество дори ако не съобщи за престъплението.

Лична защита, ако съм в опасност

Съгласно член 99 от Закона за полицейските дейности и правомощия, освен когато е регламентирано друго с отделен закон и за съответния период съществуват разумни основания за такова действие, полицията осигурява необходимата защита за жертвата и за всяко друго лице, което е предоставило или може да предостави информация, свързана с наказателното производство, или за всяко лице, което е близо до тях, ако те или лицата, близки до тях, са в риск от опасност от страна на извършителя на престъплението или други физически лица, участващи в наказателното производство. Предоставената от полицията защита на жертвите означава 24-часова физическа защита.

Какви видове защита са на разположение?

Съгласно член 130 от Закона за простъпките полицията може временно и за период до осем дни да разпорежи охранителна мярка срещу физическото лице, за което съществува основателно подозрение, че е извършило престъплението. На практика това обикновено се изразява в забрана заподозряното лице да посещава конкретно място или зона (отстранение от дома на жертвата), да доближава конкретно лице или да осъществява или поддържа контакт с конкретно лице. В рамките на осем дни полицията повдига обвинения пред компетентния съд за простъпките, който след това ще вземе решение дали да преустанови или да удължи разпоредената охранителна мярка. В допълнение, в хода на производство за простъпки съгласно Закона за (защита от) домашно насилие съдът може да разпорежи срещу извършителя на престъплението да бъдат предприети следните мерки:

1. а. задължително лечение чрез психосоциален подход;
2. б. забрана за извършителя на престъплението да доближава, тормози или преследва жертвата на домашно насилие;
3. в. отстранение от общия дом;
4. г. задължително лечение за злоупотребата с вещества.

Съгласно Закона за простъпките съдът може също така да приложи други защитни и охранителни

мерки, предназначени да предпазят жертвата от това да бъде доближавана или тормозена от заподозряното лице.

Освен това съгласно Наказателно-процесуалния кодекс съдът и прокурорът, вместо да задържат под стража физическото лице, на което са повдигнати обвинения, могат да разпоредят една или повече охранителни мерки, включително забрана за извършителя на престъплението да посещава конкретно място или зона, да доближава конкретно лице или да осъществява или поддържа контакт с конкретно лице, забрана за извършителя на престъплението да тормози или преследва жертвата на домашно насилие, или отстранение от дома на жертвата.

Кой може да ми предложи защита?

Жертвата може да получава информация от полицията относно всички свои права, включително информация относно своето право на защита, предлаганите видове защита и относно дейността, която трябва да бъде предприета от полицията, за да защити жертвата.

Някой ще извърши ли преценка на моя случай, за да провери дали съм изложен на риск от нанасяне на други вреди от страна на извършителя на престъплението?

След като разследването е приключило и съответните документи са предоставени на компетентните наказателноправни органи, полицията не извършва допълнителна оценка на нуждите на жертвата, освен за изпълнение на някои от разпоредените защитни и охранителни мерки. Ако бъдат получени съобщения за нови обстоятелства, които сочат, че съществува възобновена заплаха от страна на извършителя на престъплението, полицията ще предприеме по-нататъшни мерки да защити жертвата в съответствие със своята оценка и фактите по случая.

Някой ще извърши ли оценка на моя случай, за да провери дали съм изложен на риск от нанасяне на други вреди от страна на системата за наказателно правосъдие (по време на разследването и съдебния процес)?

Наказателноправната система (по време на разследването и съдебното производство) действа по такъв начин, че да бъдат спазени правата на жертвата и нейната позиция в наказателното производство в съответствие с Наказателно-процесуалния кодекс. Преди да разпита жертвата, разследващият орган, който провежда разследването, извършва индивидуална оценка на състоянието на жертвата в сътрудничество с органи, организации или институции, които предоставят подкрепа и помощ на жертвите на престъпления. Индивидуалната оценка на състоянието на жертвата включва определяне на необходимостта от прилагане на специални защитни мерки в полза на жертвата. Ако съществува такава необходимост, разследващият орган определя защитните мерки, които да бъдат приложени (специални условия за провеждане на разпита на жертвата, използването на комуникационни технологии за предотвратяване на визуален контакт между жертвата и извършителя на престъплението и други предвидени от закона мерки). В случай че жертва на престъплението е дете, се взима предвид необходимостта от прилагането на специални защитни мерки и се определят такива. При индивидуалната оценка на състоянието на жертвата се отделя специално внимание на личните характеристики на жертвата, вида и естеството на престъплението, както и на обстоятелствата, при които е било извършено то. Специално внимание се отделя на жертвите, които са претърпели сериозни вреди поради тежестта на престъплението, на жертвите на престъпление, което е било извършено поради особените лични характеристики на жертвата, и на жертвите, чиято връзка с извършителя на престъплението ги прави особено уязвими.

Каква защита се предлага за особено уязвимите жертви?

Наказателноправната система (по време на разследването и съдебното производство) действа по такъв начин, че да бъдат спазени правата на жертвата и нейната позиция в наказателното производство в съответствие с Наказателно-процесуалния кодекс. Преди да разпита жертвата, разследващият орган, който провежда разследването, извършва индивидуална оценка на състоянието на жертвата в сътрудничество с органи, организации или институции, които предоставят подкрепа и помощ на жертвите на престъпления. Индивидуалната оценка на състоянието на жертвата включва определяне на необходимостта от прилагане на специални защитни мерки в полза на жертвата. Ако съществува такава

необходимост, разследващият орган определя защитните мерки, които да бъдат приложени (специални условия за провеждане на разпита на жертвата, използването на комуникационни технологии за предотвратяване на визуален контакт между жертвата и извършителя на престъплението и други предвидени от закона мерки). В случай че жертва на престъплението е дете, се взима предвид необходимостта от прилагането на специални защитни мерки и се определят такива. При индивидуалната оценка на състоянието на жертвата се отделя специално внимание на личните характеристики на жертвата, вида и естеството на престъплението, както и на обстоятелствата, при които е било извършено то. Специално внимание се отделя на жертвите, които са претърпели сериозни вреди поради тежестта на престъплението, на жертвите на престъпление, което е било извършено поради особените лични характеристики на жертвата, и на жертвите, чиято връзка с извършителя на престъплението ги прави особено уязвими.

Не съм пълнолетен — имам ли специални права?

Деца жертви на престъпление се ползват със следните допълнителни права:

1. правото на представител, който се поема от държавата;
2. правото техните данни да бъдат обработвани като поверителни;
3. правото да не се допуска обществеността.

Дете е всяко лице на възраст под 18 години.

Дете, което е свидетел или жертва, бива разпитвано от съдия-следовател на заседанието за събиране на доказателствата, като призовката се изпраща до родителите или настойника на детето.

Член на семейството ми е починал вследствие на престъпление — какви са правата ми?

Съгласно Закона за (финансово обезщетяване на) жертвите на престъпления, когато пряката жертва почине в резултат от тежко престъпление, косвената жертва (съпруг/а, партньор, родител, дете в приемно семейство, приеман родител, втора майка, втори баща или доведено дете на пряката жертва или лицето, с което пряката жертва е живяло в еднополова връзка) има право на финансово обезщетение, както е предвидено в Закона за (финансово обезщетение на) жертвите на престъпления.

Ако косвената жертва е била издържана от починалия (пряката жертва), лицето има право на обезщетение в размер до 70 000 HRK за загуба на законна издръжка и на обезщетение в размер на 5 000 HRK за обичайните разноски по погребението, които е направило.

Всяко лице, член на чието семейство е загубил живота си като жертва на престъпление, има право в качеството си на увредено лице да участва в наказателното производство, както и да претендира за обезщетение (без значение дали в наказателно или гражданско производство).

Член на семейството ми е жертва на престъпление — какви са правата ми?

„Косвена жертва“ означава съпруг/а, партньор, дете, родител, дете в приемно семейство, приеман родител, втора майка, втори баща или доведено дете на пряката жертва или лицето, с което пряката жертва е живяло в еднополова връзка.

Баби и дядовци и внуци също могат да бъдат косвени жертви, ако един от тях е бил пряката жертва и са живеели за постоянно заедно с бабите и дядовците, които са замествали родителите.

Несемейните и еднополовите връзки се третират съгласно законодателството на Хърватия.

Ако жертвата на престъпление почине, косвените жертви имат право на обезщетение (за загубата на законна издръжка и за обичайните разноски по погребението).

Мога ли да получа достъп до услугите по медиация? При какви условия? Ще бъда ли в безопасност по време на медиацията?

В Хърватия в досъдебното производство за извършители на престъпления, които са малолетни или непълнолетни лица и младежи, се използва *моделът на медиация „жертва — извършител на престъплението“* съгласно принципа за условна възможност в съответствие със Закона за съдилищата за непълнолетни, който регламентира специалното задължение на извършителите на престъпления, които са малолетни или непълнолетни лица и младежи, да участват в процедура по медиация чрез извънсъдебно разрешаване на спорове. С други думи, ако извършителят на престъплението, който е малолетно или пълнолетно лице, изпълни това задължение, не се налага да бъде изправян пред съд.

От 2013 г. в Хърватия през едногодишно обучение от 170 учебни часа (включващо лекции, задачи за домашна работа, ролеви игри и практическите упражнения за наставничество и надзор) са преминали 60 медиатори. Те са единствените специалисти в Хърватия, които са упълномощени да администрират възстановителното правосъдие по наказателни дела. Те получават удостоверения от Министерството на социалната политика и младежта на Хърватия, Асоциацията за извънсъдебно разрешаване на спорове и УНИЦЕФ.

В резултат на това всеки окръжен център в Хърватия разполага със собствена служба за извънсъдебно разрешаване на спорове.

Къде мога да намеря закона, в който са посочени моите права?

[Наказателно-процесуален кодекс](#)

[Закон за \(финансово обезщетяване на\) жертвите на престъпления](#)

■ Последна актуализация: 02/07/2025

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

2 - Съобщаване за извършено престъпление. Моите права по време на разследването или съдебния процес

Как мога да съобщя за извършено престъпление?

Сигнали за престъпления могат да се подават до компетентната прокуратура в писмен вид, устно или чрез други средства.

Ако съобщите за престъпление устно, ще бъдете предупреден относно последствията от подаването на лъжливи жалби. При устно подаване на сигнал се изготвя писмен протокол, а сигналите, подадени по телефона или чрез други телекомуникационни средства, по възможност се записват в електронен вид и се изготвя официален документ.

Жертвите, съобщили за престъпление, получават писмено потвърждение, в което се съдържат основните данни за съобщеното престъпление. Жертвите, които не говорят или не разбират езика, използван от органите, могат да съобщят за престъплението на собствения си език, като им се осигурява устен преводач или друго лице, което говори и разбира както езика на компетентния орган, така и езика на жертвата. Жертвите, които не говорят или не разбират езика, използван от органите, могат да поискат писменото потвърждение да бъде преведено на техния език, без да заплащат за това.

Ако сигнал за престъпление бъде подаден до съд, до полицията или до грешната прокуратура, те получават сигнала и незабавно го препращат до компетентната прокуратура.

Прокурорът незабавно вписва сигнала за престъплението в регистъра на съобщените престъпления, освен ако законът не предвижда друго.

Ако прокурор само получи данни за извършено престъпление или сигнал от жертвата, той изготвя официален документ, вписва го в регистъра на разните престъпления и процедира съгласно разпоредбите на закона.

Ако даден сигнал не съдържа подробности за престъпление, т.е. прокурорът не може да установи за какво престъпление се съобщава, той го описва в регистъра на разните престъпления и се обръща към лицето, подало сигнала, с искане да предостави допълнителна информация до 15 дни.

Ако лице, съобщаващо за престъпление, не отговори на искането за допълнителна информация, прокурорът изготвя официален документ за това. След изтичане на срока за подаване на допълнителна информация прокурорът трябва да съобщи за това на прокурор от по-висок ранг в рамките на осем дни. Прокурорът от по-висок ранг може да разпорежи сигналът за престъплението да бъде заведен в регистъра на съобщените престъпления.

Как мога да разбера какво е развитието по случая?

Два месеца след подаването на жалба за извършено престъпление или съобщаването за престъпление, жертвата или увреденото лице може да поиска от прокурора да ги уведоми за действията, които са били предприети по жалбата или сигнала за престъпление. Прокурорът трябва да уведоми жертвата за предприетите действия в разумен срок, но не по-късно от 30 дни след получаването на писменото искане, освен ако това не би засегнало производството. Ако прокурорът реши да не предоставя такава информация, той трябва да уведоми за това жертвата или увреденото лице.

Жертва, която участва в наказателно производство като увредено лице, има право да получи информация за изхода от производството.

Имам ли право на правна помощ (по време на разследването или съдебния процес)? При какви условия?

В допълнение към горепосочените права, преди да бъдат разпитани, жертвите на сексуални престъпления и трафик на хора имат правото на безплатна консултация с правен съветник и може да им бъде определен процесуален представител. Разноските за съветник/процесуален представител се заплащат от държавата.

Ако жертвата на престъплението е дете, то се ползва с всички права, посочени по-горе, както и с правото на представител, разноските за когото се заплащат от държавата.

Жертвите на престъпления имат право на първична и вторична правна помощ. Такава помощ се предоставя безплатно на жертвите на тежки престъпления, които търсят обезщетение за вредите, претърпени в резултат от престъплението.

В закона за безплатната правна помощ се предвижда първична и вторична правна помощ.

Първичната правна помощ обхваща обща правна информация, правни съвети, подаване на писмени изявления до публичноправните органи, Европейския съд по правата на човека и международните организации в съответствие с международните договори и вътрешните процедурни правила за тяхната работа, процесуално представителство в производства пред публичноправните органи и правна помощ при извънсъдебното разрешаване на спорове.

Първичната правна помощ може да бъде предоставяна по всякакви правни въпроси, при условие че:

- молителят няма достатъчно познания или способности да предяви своите права;
- молителят не е получил правна помощ съгласно специално законодателство;
- подадената молба не е явно неоснователна;
- материалното състояние на молителя е такова, че заплащането за професионална правна помощ

би могло да застраши неговата прехрана или прехраната на членовете на неговото домакинство.

Молители, търсещи първична правна помощ, трябва да се обърнат директно към лице, предоставящо първична правна помощ

Вторичната правна помощ обхваща правни съвети, подаване на писмени изявления в процедури за защита на правата на работниците пред работодателя, подаване на писмени изявления в съдебните производства, процесуално представителство в съдебните производства, правна помощ при доброволно уреждане на спорове, освобождаване от плащане на съдебни разноски и освобождаване от плащане на съдебни такси.

Вторичната правна помощ може да бъде предоставена, ако:

- а. производството е сложно;
- б. молителят не е способен сам да се представлява;
- в. материалното състояние на молителя е такова, че заплащането за професионална правна помощ би могло да застраши неговата прехрана или прехраната на членове на неговото домакинство;
- г. делото не представлява злоупотреба с производство;
- д. през последните шест месеца подобна молба на молителя не е била отхвърляна за умишлено предоставяне на невярна информация; както и
- е. молителят не е получил правна помощ съгласно специално законодателство.

Вторична правна помощ се предоставя, без определяне на материалното състояние, ако молителят е:

- а. дете, което участва в производството за издръжка;
- б. жертва на тежко престъпление, която участва в производство за упражняване на правото си на обезщетение за вредите, претърпени в резултат на престъплението;
- в. лице, което е получател на плащания за издръжка съгласно специално законодателство, уреждащо упражняването на права в системата за социалната сигурност; или
- г. лице, което е получател на право на пенсия съгласно Закона за правата на ветераните от Хърватската война за независимост и членовете на техните семейства и Закона за защита на военните и цивилните инвалиди от войната.

Молители, търсещи вторична правна помощ, трябва да подадат своите молби до компетентната служба. Молбата се подава по образец.

Мога ли да поискам да ми бъдат заплатени направените разноски (за участие в разследването/съдебния процес)? При какви условия?

На подсъдимите, които са признати за виновни, съдът разпорежда да заплатят разноските по производството, освен ако не отговорят на условията за цялостно или частично освобождаване от заплащане на разноските.

Когато наказателно производство бъде прекратено или когато съдът оправдае подсъдимия или оттегли обвиненията, в съдебното решение се постановява, че разноските по наказателното производство съгласно член 145, параграф 2, точки 1—5 от този закон, неизбежните разходи, направени от подсъдимия, и неизбежните разходи и такси на защитника се поемат от държавата, освен в случаите, в които законът предвижда друго.

Мога ли да обжалвам, ако случаят бъде приключен преди да се стигне до съд?

Жертвите, чиито жалби за извършено престъпление са били отхвърлени, могат сами да започнат провеждането на наказателно преследване.

Ако прокурорът констатира, че няма основание за наказателно преследване за престъпление, за което наказателното производство се образува служебно, или за образуване на наказателно преследване на

което и да било от лицата, за които е подаден сигнал, той трябва да уведоми жертвата в срок до осем дни, като посочи, че жертвата може сама да започне провеждането на наказателно преследване. Това трябва да бъде направено и от съда, ако той постанови решение за прекратяване на производство поради това, че прокурорът се е отказал от наказателно преследване в други случаи.

Мога ли да участвам в съдебния процес?

Съгласно този закон в наказателното производство увреденото лице има право:

- да използва собствения си език, включително жестомимичен език, както и да поиска помощта на устен преводач, ако не говори или не разбира хърватски език, или тълковник, ако увреденото лице е глух или сляпо-глух гражданин;
- да подаде свързан имуществен иск и искане за налагане на временни обезпечителни мерки;
- на процесуално представителство;
- да представи факти и доказателства;
- да присъства на събирането на доказателствата;
- да присъства на производството, да участва в събирането на доказателствата и да направи заключително изявление;
- да се запознае с преписката по делото съгласно член 184, параграф 2 от този закон;
- да поиска информация от прокурора за действията, предприети по неговия сигнал, и да подаде жалба до по-горестоящ прокурор;
- да обжалва;
- да иска възстановяване на предишното положение;
- да бъде уведомено за изхода от наказателното производство.

Каква е официалната ми роля в съдебния процес? Например, дали съм или мога да избира да бъда: жертва, свидетел, граждански ищец или частен обвинител?

Жертвите на престъпления са физически лица, които са претърпели физически и психологически вреди, имуществени щети или съществено нарушение на основните права и свободи като пряко следствие от престъпление. Жертви на престъпление могат да бъдат още съпруг/а, партньор, партньор в живота, неформален партньор в живота и низходящи родственици на лицето, чиято смърт се дължи пряко на престъплението, а ако няма такива — възходящи родственици или братя и сестри на лицето, чиято смърт се дължи пряко на престъплението. Всички лица на законна издръжка на починалия също се смятат за жертви на това престъпление.

Увредено лице е жертва на престъпление или юридическо лице, което е претърпяло вреда в резултат на престъпление, и участва в наказателното производство в това си качество.

Качеството на страна или участник в производството не зависи от волята на даденото лице, а от ролята, която лицето е имало в наказателноправния случай. В предвидените от закона случаи всеки може да се окаже във всяка от горепосочените процесуални роли; изборът, който те имат, е свързан с правата, които желаят да упражнят като увредено лице или жертва на престъпление.

Какви са правата и задълженията ми в това качество?

Жертвата на престъпление има право:

- на достъп до службите за подкрепа на жертвите на престъпления;
- на ефективна психологическа и друга професионална помощ и подкрепа от органи, организации и институции за оказване на подкрепа на жертвите на престъпления, съобразно закона;
- на защита от сплашване и отмъщение;
- на защита на нейното достойнство по време на изслушванията ѝ като свидетел;
- да бъде изслушана без необосновано забавяне след подаването на жалба за извършено престъпление и впоследствие да бъде разпитвана само доколкото е необходимо за целите на наказателното производство;

- да бъде придружавана от доверено лице при предприемането на всички действия, в които участва;
- спрямо нея да се предприемат минимални медицински процедури и единствено ако те са абсолютно необходими за целите на наказателното производство;
- да подаде молба за започване на наказателно преследване или тъжба съгласно Наказателния кодекс, да участва в наказателното производство в качеството на увредено лице, да бъде уведомена за отхвърлянето на жалбата за извършено престъпление (член 206, параграф 3 от този закон) и за отказа на прокурора от наказателно преследване, както и за правото ѝ да започне самостоятелно провеждане на наказателното преследване без прокурора;
- да бъде уведомена от прокурора за действията, предприети по нейната жалба (член 206а от този закон), и да подаде жалба до по-горестоящ прокурор (член 206b от този закон);
- да бъде информирана, по нейно искане и без необосновано забавяне, относно освобождаването на извършителя на престъплението от предварителния арест или от затвора, бягството на извършителя на престъплението от затвора или освобождаването му от изтърпяването на наказанието лишаване от свобода, както и относно мерките, предприети за защитата на жертвата;
- да бъде информирана по нейно искане относно всяко окончателно решение, с което наказателното производство се прекратява.
- на други права, предвидени по закон.

Жертва, която участва в наказателно производство като увредено лице, има право:

- да използва собствения си език, включително жестомимичен език, както и да поиска помощта на устен преводач, ако не говори или не разбира хърватски език, или тълковник, ако увреденото лице е глух или сляпо-глух гражданин;
- да заведе иск за щети и временни обезпечителни мерки;
- на процесуално представителство;
- да представи факти и доказателства;
- да присъства на събирането на доказателствата;
- да присъства на производството, да участва в събирането на доказателствата и да направи заключително изявление;
- да се запознае с преписката по делото съгласно закона;
- да поиска информация от прокурора за действията, предприети по нейния сигнал, и да подаде жалба до по-горестоящ прокурор;
- да обжалва;
- да иска възстановяване на предишното положение;
- да бъде уведомена за изхода от наказателното производство.

В допълнение към правата на жертвите съгласно този закон децата жертви на престъпления се ползват със следните права:

1. представител, осигурен безплатно,
2. защита на личните данни,
3. недопускане на обществеността. (член 44, параграф 1 от Наказателно-процесуалния закон)

В допълнение към правата на жертвите, посочени в член 43 от този закон, жертвите на сексуални престъпления и трафик на хора се ползват със следните права:

1. безплатна консултация, преди да бъдат разпитани,
2. безплатен представител,
3. да бъдат разпитани в полицията или прокуратурата от лице от същия пол и по възможност от същото лице при повторен разпит,
4. да не отговарят на въпроси, които нямат връзка с престъплението, но засягат личния живот на жертвата,
5. да поискат да бъдат разпитани чрез аудиовизуални средства (член 292, параграф 4 от този закон),
6. защита на личните данни,
7. недопускане на обществеността по време на процеса. (член 44, параграф 4 от Наказателно-процесуалния закон)

По време на разследването жертвите на престъпления, които са частни обвинители или увредени лица,

могат да насочат вниманието към всички факти и да предоставят доказателства, които са съществени за доказване на престъплението, установяване на извършителя/ите на престъплението и установяване на техните имуществени претенции.

Преди и на всички етапи от наказателното производство прокуратурата и съдът трябва да разглеждат въпроса дали е възможно подсъдимият да обезщети увреденото лице за загубите, причинени от престъплението. Те също така са длъжни да уведомят увреденото лице за определени права, предвидени по закон (напр. правото на увреденото лице да използва собствения си език, правото да заведе иск за щети и т.н.).

Лица, които е вероятно да имат информация относно престъплението, извършителя на престъплението или други важни обстоятелства, могат да бъдат призовани като свидетели.

Увредените лица, увредените лица в качество на ищци или частни обвинители могат да бъдат разпитани като свидетели.

Частният обвинител има същите права като прокурора, с изключение на правата, които принадлежат единствено на държавен орган.

Мога ли да правя изявления или да представям доказателства по време на съдебния процес? При какви условия?

Съгласно този закон увреденото лице има право:

1. да насочи вниманието към фактите и да представи доказателства;
2. да присъства на събирането на доказателствата;
3. да присъства на производството, да участва в събирането на доказателствата и да направи заключително изявление (член 51, параграф 1 от Закона за наказателния процес).

Жертва, която провежда наказателно преследване, има същите права като прокурора, с изключение на правата, които принадлежат единствено на държавен орган.

Частният обвинител има същите права като прокурора, с изключение на правата, които принадлежат единствено на държавен орган. За частните обвинители важат същите процесуални разпоредби, приложими за увредените лица и ищите.

По време на съдебното заседание главният съдия поканва всички страни да изложат доказателствата, които възнамеряват да представят по време на основното заседание. Всяка от страните се поканва да представи коментари по подадените от другата страна документи.

Каква информация ще получа по време на съдебния процес?

По време на разследването жертвите на престъпления, които са частни обвинители или увредени лица, могат да насочат вниманието към всички факти и да предоставят доказателства, които са от съществено значение за доказване на престъплението, установяване на извършителя(ите) на престъплението и установяване на техните имуществени претенции.

Жертва, която участва в наказателно производство като увредено лице, има право:

- да поиска информация от прокурора за действията, предприети по нейния сигнал, и да подаде жалба до по-горестоящ прокурор;
- да бъде уведомена за отхвърлянето на жалбата за извършено престъпление или за отказа на прокурора от наказателно преследване;
- да бъде информирана за изхода от наказателното производство.

Ще имам ли достъп до съдебната преписка?

Жертва, която участва в наказателно производство като увредено лице, има право да се запознае с

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държата-членка, отговорна за тази страница.

3 - Правата ми след съдебния процес

Мога ли да обжалвам съдебното решение?

Жертвата, която участва в наказателното производство като пострадало лице, има право да обжалва присъдата.

Оправомощените лица могат да обжалват първоинстанционната присъда в срок от 15 дни от датата на връчване на преписа от присъдата.

Жалбата може да бъде подадена от страните, защитника и пострадалото лице.

Пострадалото лице може да обжалва присъдата поради решението на съда относно разносните по наказателното производство и поради решението по гражданския иск. Ако обаче прокурорът е поел обвинението от пострадалия като частен обвинител, пострадалият може да обжалва на всички основания, на които съдебното решение може да бъде обжалвано.

Какви са правата ми след издаване на присъда?

Жертвата, която участва в наказателно производство като граждански ищец, може да подаде жалба и да поиска възстановяване на предишното положение.

Имам ли право на помощ или защита след съдебния процес? За колко време?

Отделите за подкрепа на жертвите и свидетелите на престъпления към жупанийските (окръжните) съдилища предоставят подкрепа и информация на жертвите и свидетелите, които могат да се обръщат към тях на всички етапи на наказателното производство (и производството за простъпки) — от извършването на престъпление до издаването на присъда.

Ако жертвите или свидетелите се обърнат към отделите за подкрепа на жертвите и свидетелите на престъпления след произнасяне на присъдата, отделите ще им предоставят информация, която съответства на обхвата на тяхната дейност, и ще ги насочат към други организации и служби, които отговарят на техните нужди.

Службата за подкрепа на жертвите и свидетелите на престъпления към Министерството на правосъдието предоставя на жертвите, пострадалите лица или техните семейства информация за освобождаването на извършителя на престъплението от затвора (редовно или условно освобождаване). Тази информация се предоставя на всички жертви и пострадали лица, които са жертви на тежки престъпления, а именно престъпления против живота и тялото, престъпления против сексуалната свобода, престъпления с елементи на насилие и военни престъпления.

В изключителни случаи, когато Службата установи, че жертва на продължително домашно насилие или насилие над жени се нуждае от координирана допълнителна подкрепа, тя информира координатора на жупанийския (окръжния) екип за предотвратяване и борба с насилието над жени и домашното насилие за разговора, проведен с жертвата, и за проблемите, пред които е изправена, и отправя искане към

жупанийския (окръжния) екип да предприеме подходящи действия. При необходимост информацията ще бъде препратена и до компетентното полицейско управление и компетентния център за социални грижи, ако жертвата (детето/лицето) е недееспособна, и до компетентната пробационна служба, ако извършителят на престъплението е бил освободен условно и се изисква редовно да се подписва в пробационната служба.

Също така, в изключителни случаи, когато въз основа на информацията, събрана от контакта с жертвата (за други престъпления), Службата заключи, че жертвата абсолютно се нуждае от допълнителна подкрепа и защита, със съгласието на жертвата тя може да поиска извършването на определени действия от компетентното полицейско управление.

Подкрепа на жертвите се предоставя също така от организациите на гражданското общество незабавно след извършване на престъплението, по време на наказателното производство и след съдебния процес, т.е. или след произнасяне на окончателната присъда. Подкрепата и помощта, предоставяни от организациите на гражданското общество, зависят от обхвата на тяхната дейност.

Каква информация ще ми бъде предоставена, ако извършителят бъде осъден?

Писмената присъда, съдържаща указания за правото на обжалване, се връчва на обвинителя, подсъдимия и неговия защитник, пострадалия (ако той има право на обжалване), лицето, чиито вещи са били иззети по силата на присъдата, и юридическото лице, на което е наложена конфискация на облагите от престъпна дейност.

На пострадалия, който няма право на обжалване, писмената присъда ще бъде връчена по законоустановения начин, с указания относно правото да поиска възстановяване на предишното положение. Окончателната присъда ще бъде връчена на пострадалия, ако той поиска това.

Ще бъда ли уведомен, в случай че извършителят на престъплението бъде освободен (включително предсрочно или условно освобождаване) или избяга от затвора?

Съгласно Наказателно-процесуалния закон жертвата, която е поискала това, ще бъде незабавно уведомена от полицията за прекратяването на задържането или предварителното задържането на извършителя на престъплението, освен ако това би довело до опасност за извършителя. Жертвата ще бъде информирана също така за мерките, предприети за нейната защита, ако са били разпоредени такива мерки.

Местата за лишаване от свобода и затворите не информират Службата за жертвите и свидетелите на престъпления за избягали затворници, а изпращат уведомление за бягството на извършителя само на полицията, но в тази област се планира скорошна законодателна промяна.

При поискване жертвата има право да бъде незабавно информирана за прекратяването на задържането или предварителното задържане на извършителя, бягството на подсъдимия или освобождаването на осъденото лице от мястото за изтърпяване на наказанието лишаване от свобода, както и за мерките, предприети за нейната защита.

Жертвите ще бъдат информирани за редовното и условното освобождаване на извършителя на престъплението, ако са жертви на тежки престъпления, а именно престъпления против живота и тялото, престъпления против сексуалната свобода, престъпления с елементи на насилие и военни престъпления.

Ще бъда ли привлечен за участие при вземането на решение за

освобождаване или за условно предсрочно освобождаване? Например мога ли да правя изявления, или да обжалвам решението?

Всички показания, дадени от жертва на престъпление с елементи на насилие, както и друга релевантна информация за жертвата се вземат предвид при вземането на решение, което потенциално дава право на извършителя на престъплението да се възползва от възможността да прекарва уикендите извън местата за лишаване от свобода и затворите. Показанията на жертвата са неразделна част от досието за условно освобождаване. Но в действащите понастоящем разпоредби не се предвижда жертвата да участва при вземането на решение за условно освобождаване, нито да може да обжалва това решение.

■ Последна актуализация: 02/07/2025

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

4 - Обезщетение

Каква процедура се следва при търсене на обезщетение от извършителя за причинените вреди? (напр. съдебно дело, граждански иск, процедура за встъпване в производството)

Съгласно специалните разпоредби жертвите на престъпления, наказуеми с лишаване от свобода за срок от пет или повече години, които са претърпели тежко психофизическо увреждане или тежки последици от престъплението, имат право на професионална помощ от съветник за сметка на бюджета преди даването на показания в наказателното производство или завеждането на имуществен иск.

Имуществените искове в наказателните производства могат да бъдат заведени от лица, упълномощени да предявяват гражданскоправни искове.

Жертвите на престъпления, които подават жалба, трябва да посочат дали са били обезщетени или са завели имуществен иск.

Съдът е разпоредил на извършителя да ми плати обезщетение. Какво трябва да направя, за да бъда сигурен, че извършителят ще ми плати?

След като решението по имуществения иск стане окончателно и изпълнимо, гражданският ищец може да поиска от съда, който е постановил решението на първа инстанция, да му издаде заверено копие от това решение, в което е обозначено, че то е изпълнимо.

Ако в решението не е посочен срок за доброволно изпълнение на задължението, то трябва да бъде изпълнено в срок от 15 дни от момента, в който решението е станало окончателно. След този срок задължението подлежи на принудително изпълнение.

Ако извършителят не ми плати, може ли държавата да ми плати авансова сума? При какви условия?

Жертвата на умишлено престъпление, извършено с насилие, може да бъде обезщетена от държавния бюджет съгласно специален закон. Ако жертвата вече е била обезщетена по имуществен иск, размерът

му ще бъде взет предвид при определянето на обезщетението. Съдът, който постановява решение по имуществения иск, ще действа по същия начин и в случаите, когато жертвата вече е била обезщетена от държавния бюджет.

Имам ли право на обезщетение от държавата?

Жертвите на умишлени престъпления с елементи на насилие, извършени на територията на Република Хърватия след 1 юли 2013 г., имат право на парично обезщетение:

- ако са граждани на Република Хърватия или на друга държава — членка на ЕС, или пребивават на нейна територия;
- ако са претърпели тежки телесни повреди или тежко увреждане на здравето в резултат от престъплението;
- ако за престъплението е съобщено или то е заведено в полицията или прокуратурата в срок от шест месеца от датата, на която е било извършено, без оглед на това дали извършителят на престъплението е известен или не;
- ако са подали искане чрез официален формуляр, заедно с необходимата документация (формулярът може да бъде получен във всяко полицейско управление, прокуратура или общински или окръжен съд и е наличен онлайн на уебсайтовете на Министерството на правосъдието, Министерството на вътрешните работи, Прокуратурата на Република Хърватия и общинските и окръжните съдилища).

Жертвата има право на обезщетение:

- за разходите за медицинско лечение в съответствие с хърватския здравен таван, като това обезщетение се предоставя единствено в случаите, в които жертвата няма право на покриване на тези разходи въз основа на здравното осигуряване;
- до 35 000 HRK за загуба на доходи.

Имам ли право на обезщетение, ако извършителят не бъде осъден за престъпление?

Жертвата има право на обезщетение, независимо от това дали извършителят е известен и независимо дали се води наказателно производство.

Имам ли право на плащане по спешност (извънредно плащане), докато се чака решението по иска ми за обезщетение?

Съгласно хърватското законодателство не е предвидена система за плащане по спешност.

■ Последна актуализация: 02/07/2025

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

5 - Правата ми във връзка с оказването на подкрепа и съдействие

Аз съм жертва на престъпление. Към кого мога да се обърна за оказване на подкрепа и съдействие?

Гореща телефонна линия за подкрепа на жертвите

Националният център за обаждания за жертвите на престъпления и простъпки (116 006) предоставя емоционална подкрепа, информация за правата на жертвите, практическа информация и насоки за това кои органи и организации могат да предоставят допълнителна информация, помощ и подкрепа.

Услугата е безплатна за обажданията се.

Услугата е достъпна всеки работен ден от 8.00 до 20.00 ч., на хърватски и английски език.

Националният център за обаждания за жертвите на престъпления и простъпки (116-006) е обща служба за подкрепа.

Можете да получите повече информация на: <https://pzs.hr/>

Други специализирани организации на гражданското общество също предоставят по телефона подкрепа и помощ на жертвите на определени престъпления и на деца. Повече информация може да се намери на уебсайта на [Министерството на правосъдието](#), където има списък на организациите по окръзи (жупании) и информация за организациите на гражданското общество, участващи в „Мрежата за подкрепа и сътрудничество за жертвите и свидетелите на престъпления“ (*Mreža podrške i suradnje za žrtve i svjedoke kaznenih djela*).

Списък с организациите, които предоставят психосоциална и правна помощ в цяла Република Хърватия:

116 006	Национален център за обаждания за жертвите на престъпления и простъпки	Делнични дни: 8.00—20.00 ч.
	Национална телефонна линия за съобщаване за изчезнали деца	
116 000	Център за изчезнали и малтретирани деца	Всеки ден: 0.00—24.00 ч.
116 111	Смел телефон за деца	Делнични дни: 9.00—20.00 ч.
0800 0800	Смел телефон за родители	Делнични дни: 9.00—20.00 ч.
0800 77 99	Гореща телефонна линия за борба с трафика на хора	Всеки ден: 10.00—18.00 ч.
	Консултации за жени — жертви на насилие	
0800 55 44	Автономна женска къща Загреб (<i>Autonomna ženska kuća Zagreb</i>) (приют за жени)	Делнични дни: 11.00—17.00 ч.
	Гореща телефонна линия за жени и деца — жертви на насилие	
0800 655 222	Помощ на жените сега (<i>Ženska pomoć sada</i>)	Всеки ден: 0.00—24.00 ч.
	Безплатна правна помощ за жертвите на домашно насилие (<i>B.a.B.e.</i>)	
0800 200 144	Център за жертви на сексуално насилие	Делнични дни: 9.00—15.00 ч.
01 6119 444	Женска стая (<i>Ženska soba</i>)	Делнични дни: 10.00—17.00 ч.
	Психологическа помощ	
01 48 28 888	Център за психологическа помощ <i>TESA</i>	Делнични дни: 10.00—22.00 ч.
01 48 33 888	Син телефон (гореща телефонна линия)	Делнични дни: 9.00—21.00 ч.
	Безплатна правна помощ	Делнични дни: 10.00—12.00 ч.,
01 4811 320	Правна клиника на Юридическия факултет в Загреб	сряда и четвъртък: 17.00—19.00 ч.

Безплатна ли е подкрепата за жертвите на престъпления?

Подкрепата за жертвите е безплатна.

Какви видове подкрепа мога да получа от държавните служби или органи?

Отделите за подкрепа на жертвите и свидетелите на престъпления предоставят:

1. емоционална подкрепа;
2. информация за правата;
3. техническа и практическа информация за жертвите, свидетелите и членовете на техните семейства;
4. насочване на жертви и свидетели към специализирани институции и организации на гражданското общество в зависимост от техните нужди.

Отдели за подкрепа на жертвите и свидетелите на престъпления към жупанийските (окръжните) съдилища:

ОТДЕЛИ ЗА ПОКРЕПА НА ЖЕРТВИТЕ И СВИДЕТЕЛИТЕ НА ПРЕСТЪПЛЕНИЯ

Жупанийски (окръжен) съд на Осиек	Адрес:	Europska avenija 7, 31 000 Osijek, Хърватия/Hrvatska
	Тел.:	031/228-500
	Електронна поща:	podrska-svjedocima@zsos.pravosudje.hr
Жупанийски (окръжен) съд на Риека	Адрес:	Žrtava fašizma 7, 51000 Rijeka, Хърватия/Hrvatska
	Тел.:	051/355-645
	Електронна поща:	podrska-svjedocima-ri@pravosudje.hr
Жупанийски (окръжен) съд на Сисак	Адрес:	Trg Ljudevita Posavskog 5, 44000 Sisak, Хърватия/Hrvatska
	Тел.:	044/524-419
	Електронна поща:	podrska-svjedocima-sk@zssk.pravosudje.hr
Жупанийски (окръжен) съд на Сплит	Адрес:	Gundulićeva 29a, 21000 Split, Хърватия/Hrvatska
	Тел.:	021/387-543
	Електронна поща:	podrska-svjedocima-st@pravosudje.hr
Жупанийски (окръжен) съд на Вуковар	Адрес:	Županijska 33, 32000 Vukovar, Хърватия/Hrvatska
	Тел.:	032/452-529
	Електронна поща:	podrska-svjedocima-vu@pravosudje.hr
Жупанийски (окръжен) съд на Задар	Адрес:	Borelli 9, 23 000 Zadar, Хърватия/Hrvatska
	Тел.:	023/203-640
	Електронна поща:	podrska-svjedocima@pravosudje.hr
Жупанийски (окръжен) съд на Загреб	Адрес:	Trg N.Š. Zrinskog 5, 10 000 Zagreb, Хърватия/Hrvatska
	Тел.:	01/4801-062

Служба за подкрепа на жертвите и свидетелите на престъпления (*Služba za podršku žrtvama i svjedocima*) към Министерството на правосъдието на Република Хърватия:

- развива система за подкрепа на жертвите и свидетелите на престъпления;
- координира работата на отделите за подкрепа на жертвите и свидетелите на престъпления към съдилищата;
- уведомява жертвите, пострадалите лица или членовете на техните семейства за освобождаването (редовното и условното освобождаване) на лишения от свобода извършител от мястото за лишаване от свобода;
- предоставя информация за правата и емоционална подкрепа на жертвите и свидетелите от чужбина, които са призовани чрез механизма за международна правна помощ да дадат показания в хърватските съдилища, както и на хърватските жертви и свидетели, които са призовани чрез този механизъм да дадат показания в чуждестранни съдилища. Службата изпраща на жертвите и свидетелите информационни писма с координати за връзка;
- получава молби за финансово обезщетение на жертвите на престъпления, подготвя материалите за заседанията на Комитета за финансово обезщетяване на жертвите на престъпления (*Odbor za novčanu naknadu žrtvama kaznenih djela*) и предоставя помощ при трансгранични дела.

Какъв вид подкрепа мога да получа от неправителствени организации?

В зависимост от вида организация и нейните правомощия са налични различни видове помощ и подкрепа: психологическа, емоционална, правна, практическа, по настаняване, медицинска, свързана със сигурността, както и подкрепа в съда.

Повече информация и списъкът на тези организации по окръзи (жупании) можете да намерите на уебсайта на [Министерството на правосъдието](#).

На територията на Република Хърватия са в процес на създаване дванадесет пробационни служби. Целта на създаването на пробационната служба е да се хуманизира изпълнението на наказателните санкции, да се гарантира по-ефикасна ресоциализация и реинтеграция на извършителите в обществото и да се организира помощта за жертвите, пострадалите лица и семействата на жертвите и извършителите.

Пробационната служба участва в подготовката и изпълнява мерки по приемането на извършителите в обществото след излизането им от затвора. Това включва организиране на тяхното настаняване, съдействие при наемане на работа, подготовка на жертвата, пострадалото лице и семейството на жертвата за освобождаването на извършителя. Службата също така предприема мерки за организиране на психосоциална помощ на жертвата, пострадалото лице и семейството на извършителя на престъплението.

В случаите на освобождаване на затворници, излежавачи присъда в затвор за престъпление против сексуалната свобода и сексуалния морал, против живота и тялото или престъпление с елементи на насилие, пробационната служба уведомява жертвата, пострадалото лице или семейството по подходящ начин и възможно най-бързо.

Координатите за връзка на отделните пробационни служби и Отдела за пробация към Министерството на правосъдието са достъпни на [уебсайта](#) на Министерството.

Жертвите на престъпления могат да се свържат с полицията по електронната поща на адрес policija@mup.hr или prevencija@mup.hr или по телефона на номер 192 (0.00—24.00 ч.) или 00 385 1 3788 111.

■ Последна актуализация: 02/07/2025

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.